

PROGRAM DRŽAVNE POTPORE ZA
KOMPENZACIJU SMANJENE VRIJEDNOSTI
TOVNIH SVINJA ISPORUČENIH NA KLANJE IZ
ZONE OGRANIČENJA III USLIJED PRIMJENE
POSEBNIH MJERA ZA KONTROLU AFRIČKE
SVINJSKE KUGE

1. UVOD

Pojava afričke svinjske kuge potvrđena je u Republici Hrvatskoj u populaciji domaćih svinja Izvješćima Hrvatskog veterinarskog instituta broj V-7649/2023, Z-18676/2023 i Z-18673/2023 od 26. lipnja 2023. godine. Prvi slučaj afričke svinjske kuge u divljih svinja potvrđen je na području Vukovarsko-srijemske županije u lovištu XVI/102 - Mašanj, Izvješćem Hrvatskog veterinarskog instituta broj Z -19736/2023 od dana 5. srpnja 2023..

U Službenom listu Europske unije 20. prosinca 2023. objavljena je Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2894 od 19. prosinca 2023. o izmjeni priloga I. i II. Provedbenoj uredbi (EU) 2023/594 o utvrđivanju posebnih mjera za kontrolu afričke svinjske kuge (SL L 2023/2894, 20.12.2023). Navedenom Uredbom sva područja u Republici Hrvatskoj koja su bila u zoni zaštite i zoni nadziranja u odnosu na pojavu afričke svinjske kuge u domaćih svinja svrstana su u zonu ograničenja III, u kojoj su na snazi stroge mjere za sve objekte na kojima se drže svinje te dodatni uvjeti za objekte s kojih se svinje premještaju na druge objekte unutar iste zone ili u zonu ograničenja II te u klaonice određene od Ministarstva poljoprivrede na području Republike Hrvatske.

Naredbom o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj propisano je kako se meso koje potječe od svinja iz zone ograničenja III, zaklanih u odobrenim objektima za klanje određenim za umanjene rizika od afričke svinjske kuge, može stavljati na tržište kao svježe meso, isključivo na području Republike Hrvatske.

Primarni proizvođači u sektoru svinjogojstva čiji objekti se nalaze u zoni ograničenja III mogu uputiti svinje na klanje isključivo u klaonice određene od strane Ministarstva poljoprivrede za umanjene rizika od afričke svinjske kuge, koje su obvezne ispuniti dodatne propisane uvjete prilikom klanja istih. Posebni uvjeti za određivanje objekata kao što su provedba odvojenog klanja, odvojeno skladištenje, označavanje posebnom oznakom zdravstvene ispravnosti i slično dovode do dodatnog troška klanja.

Dodatno, na tržištu Republike Hrvatske nema potrebe za velikom količinom nusproizvoda klanja prikladnih za prehranu ljudi, odnosno svježeg mesa osim mesa trupa uključujući unutarnje organe i krv. Obzirom na činjenicu kako meso od svinja koje potječu iz zone ograničenja III nije moguće plasirati na tržište izvan Republike Hrvatske, nusproizvode klanja prikladne za prehranu ljudi najčešće nije moguće adekvatno ekonomski iskoristiti.

Zbog financijskog učinka koji imaju propisane mjere prilikom klanja u klaonicama određenim od Ministarstva poljoprivrede i izostanak dobiti od jestivih nusproizvoda klanja, koja najčešće pokriva trošak klanja, tržišna vrijednost živih svinja iz objekata koji se nalaze u zoni ograničenja III smanjena je u prosjeku za 15%.

Provedba naređenih mjera nužna je kako bi se spriječila pojava i širenje afričke svinjske kuge, ali iste imaju za posljedicu smanjenje tržišne vrijednosti svinja koje se uzgajaju u zoni ograničenja III.

Proizvođači u sektoru svinjogojstva koji se nalaze u zoni pod posebnim mjerama kontrole u mogućnosti su zaklati svinje isključivo u klaonicama određenim od strane Ministarstva poljoprivrede i nisu u mogućnosti ostvariti tržišne cijene za proizvedene svinje.

Slijedom navedenog, nužno je i primjereno omogućiti dodjelu potpore primarnim proizvođačima u sektoru svinjogojstva kako bi se nadoknadila tržišna vrijednost za životinje otpremljene na klanje iz objekata u zoni III.

2. CILJ PROGRAMA I OPRAVDANOST PROGRAMA

Cilj Programa je dodjela potpore za nadoknadu gubitka uslijed smanjene tržišne vrijednosti tovnih svinja otpremljenih na klanje iz objekata u zoni ograničenja III.

Proizvođači u sektoru svinjogojstva koji se nalaze u zoni ograničenja III u mogućnosti su zaklati svinje isključivo u klaonicama određenim od strane Ministarstva poljoprivrede i nisu u mogućnosti ostvariti tržišne cijene za proizvedene svinje.

Cilj dodjele potpore je isključivo kompenzacija smanjene vrijednosti tovnih svinja otpremljenih na klanje iz objekata u zoni ograničenja III u Republici Hrvatskoj te neće imati negativan utjecaj na okoliš.

3. PRAVNA OSNOVA

Pravni temelj za donošenje ovoga Programa je članak 39. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21. i 152/22.).

Potpore iz ovoga Programa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) te podliježu prijavi Europskoj komisiji na ocjenu u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU.

4. MJERA U PROVEDBI PROGRAMA

Sredstva će se dodijeliti primarnim proizvođačima s čijih objekata u Zoni ograničenja III su svinje otpremljene u klaonicu određenu od strane Ministarstva poljoprivrede u razdoblju od 1. ožujka 2024. do 1. rujna 2024. .

5. PRIHVATLJIVI KORISNICI

Prihvatljivi korisnici su mikro, mala i srednja poduzeća definirana člankom 2. Priloga 1. Uredbe o poljoprivrednom izuzeću¹ te velika poduzeća, koja proizvode toвне svinje. Svi korisnici moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) upis u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava,
- b) upis u Registar objekata (farmi) i
- c) isporučili su, s farmi upisanih u JRDŽ koje se nalaze u Zoni ograničenja III u klaonice određene za umanjenje rizika od afričke svinjske kuge, grla svinja koja u sustavu razvrstavanja i označivanja na liniji klanja pripadaju u kategoriju T1 ili T2.

---

¹ Uredba Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327/1,21.12.2022.)

6. IZNOS POTPORE

Gubitak uslijed smanjene vrijednosti tovnih svinja utvrđuje se na način da se umnožak težine živih svinja isporučenih izravno u klaonicu (evidentiranih u sustavu razvrstavanja i označivanja na liniji klanja kao T1 ili T2) i tržišne cijene objavljene od strane Udruženja proizvođačkih organizacija proizvođača stoke i mesa - VEZG² u tjednu isporuke svinja na klanje umanjuje za prihod od prodaje istih i druga plaćanja za iste prihvatljive troškove ukoliko postoje.

Iznos potpore ne može premašiti 100% utvrđenog gubitka i ne može biti veći od umnoška težine živih svinja isporučenih na klanje i 15% tržišne cijene² u tjednu isporuke.

Masa svinjskih trupova evidentirana na liniji klanja iskazuje se kao težina živih svinja koristeći prosječan randman prema podacima Državnog zavoda za statistiku³ koji iznosi 78%.

7. OBLIK I NAČIN DODJELE POTPORE

Potpore se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, svi iznosi potpore moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova. Potpora se u cijelosti financira iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Na temelju dostavljene dokumentacije, podataka iz dostupnih registara i za ovu svrhu zatraženih podataka iz drugih registara obavlja se administrativna obrada zahtjeva za potporu.

8. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROGRAMA

Ukupna sredstva za provedbu Programa iznose 5.000.000,00 eura i osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu unutar razdjela 060 Ministarstva poljoprivrede.

9. PROVEDBA PROGRAMA

Ministarstvo poljoprivrede odgovorno je za izradu i upravljanje ovim Programom. Program se primjenjuje na cijelom području Republike Hrvatske i provodi se u 2024. godini.

Detaljna provedba ovog Programa propisat će se Pravilnikom, a provodit će ga Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Pravilnikom će se propisati detaljni uvjeti prihvatljivosti te potrebni dokazi o ispunjavanju uvjeta prihvatljivosti, razdoblje i način podnošenja zahtjeva za potporu, administrativna kontrola, isplata i povrat sredstava.

Ministarstvo poljoprivrede će poštovati tzv. "klauzulu mirovanja" te neće dodjeljivati potporu temeljem ovoga Programa prije dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja Europske komisije.

---

² Udruženje proizvođačkih organizacija proizvođača stoke i mesa Njemačke (njem. Vereinigung der Erzeugergemeinschaften für Vieh und Fleisch e.V.) - VEZG iskazana kao eur/kg žive vage pomoću koeficijenta 0,80, informacije dostupne na poveznici: <https://www.vezg.de/preisinfo-schweine.html>

³ Priopćenje Državnog zavoda za statistiku od 14. lipnja 2023. godine – Klanje stoke i peradi u 2022. (POLJ-2023-3-5; ISSN 1334-0557)

10. PRAVILA O DODJELI POTPORE

Potpore iz ovoga Programa ne mogu se zbrajati sa bilo kojom drugom potporom za iste prihvatljive troškove.

Prema ovom Programu ne mogu se dodijeliti potpore:

- poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Europske komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem,
- poduzetnicima u teškoćama, izuzev u slučaju kada su iste uzrokovane pojavom afričke svinjske kuge,
- proizvođačima koji ne udovoljavaju propisanim obvezama vezano uz prevenciju i kontrolu afričke svinjske kuge.

Ukoliko korisnik potpore iz ovoga Programa isporuči manji broj grla tovnih svinja na klanje u klaonice određene od strane Ministarstva poljoprivrede u razdoblju od 1. ožujka 2024. do 1. rujna 2024. u odnosu na broj isporučenih grla tovnih svinja na klanje u odobrene objekte i/ili izvezenih grla tovnih svinja u istom razdoblju 2022. godine, isti je u obvezi učiniti povrat potpore kako slijedi:

- za smanjenje do 30% korisnik je u obvezi učiniti povrat potpore u jednakom postotnom iznosu na ukupno ostvarenu potporu koliko je u postotnom iznosu utvrđeno smanjenje broja isporučenih grla,
- za smanjenje veće od 30% korisnik je u obvezi učiniti povrat cjelokupnog iznosa potpore dodijeljene kroz ovaj Program.

Ukoliko korisnik potpore iz ovoga Programa nije mogao ispuniti propisane obveze isporuke broja svinja na klanje u odnosu na broj grla isporučenih na klanje i/ili izvezenih u istom razdoblju 2022. godine zbog više sile ili izvanrednih okolnosti, nije u obvezi povrata novčanih sredstava.

11. PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE

Ministarstvo poljoprivrede se obvezuje poštivati obveze transparentnosti i izvješćivanja. Informacije o dodjeli potpore čuvat će se najmanje 10 godina od datuma dodjele potpore i na zahtjev će se dostaviti Europskoj komisiji.